

**Uunga siunnersuut: Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat pillugit
Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. x, xxx
2015-imeersoq**

*(Isaterinermi aalisarsinnaanermut akuersissutinik pisassiissutinillu piginniinnartarnej
kiisalu isaterinermut il.il. tapiissutinik uuttortaasarnermi aalisariutip piviusumik nalinganik
atuineq)*

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISUTAA

Siunnersuutip appassaaneernejarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq kingullermik suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Immanuelson, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq

UKA 2015-imi ull. 6. oktober 2015-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Aalisariutinik isaterinermut tapiissutit pillugit aalajangersakkat inatsimmi kapitali 6-imi allassimasut allanngortinneqarnissaat siunnersuutip kingunerissavaa.

Inatsit atuuttoq naapertorlugu pingaarnertut maleruagassaq tassaavoq angallammik piginnittoq isaterinissamut tapiissutisigaangat aalisarsinnaanissamut akuersissutip atorunnaartarnera. Pingaarnertut maleruagassaq siunnersuummi atorunnaarsinneqassaaq.

Taamaalilluni aalisarsinnaanermut akuersissut isaterinissamut tapiissutinik tunniussisoqarneranut atatillugu siunissami piginnarneqarsinnaassaaq.

Tamatuma saniatigut arlalinnik iluarsiinissamut erseqqissaanissamullu siunnersuut tunngavissiivoq, taakkunanit makku erseqqissaatigineqarsinnaallutik:

- Inatsimmi § 14, imm. 2-mi nr. 4 aamma 5 atuuttut angallatip ukiut marluk kingullit aalisarsinnaanermik pisassiissutit minnerpaamik affaanik aalisarsimanissaanut aammalu angallatip qinnuteqaatip tunniunneqarnerani ingerlatsinissamut piareersimanissaanut tunngasut atorunnaarsinneqarput. Piumasaqaatit ukiut marluk kingullit nunatsinni aalisarnermi aalisqaataasarsimanissamik piumasaqaammik taarserneqarput.
- Pisortat angallammut taarsigassarsisitsisimappata tapiissuteqarsimappataluunniit isaterinissamut tapiissutit aatsaat pisortat taarsigassarsisitsisimanerisa tapiissuteqarsimanerisalu kingorna ukiut qulit qaangiunneranni tunniunneqarsinnaapput.
- Qinnuteqaatinik pingaarnersiuneq allangortinneqarpoq, taamaalilluni angallatip pisoqaassusaa usigisinnaasaalu; angallatip pisisimasai; nunap immikkoortuata ilaani angallatit akuersissutilluunniit qassiuneri: aammalu qinnuteqartup angallammik piginnittuunerata sivisussusia tunngavigalugit siunissami pingaarnersiuneq ingerlanneqartassalluni.
- Siunissami tapiissutit angallatip nalinga naliliisartumit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumit nalilerneqartoq taamaallaat annerpaamik annertoqatigisinnaavaat.
- Piffissaq qinnuteqaateqarfiusoq sioqqullugu qaammatisiutit ukiuni marlunni piffissallu aningaasaliissuteqarfiusup kingorna ukiuni tulliuttuni tallimani qinnuteqaateqartup pisassiissutinit pigisanik tamakkerlugit ilaannakortumilluunniit tunniussisimanginnissaa tapiissuteqarnissamut piumasaqaataavoq.

Siunnersuut isaterinissamut tapiissutinik qinnuteqartut amerlinerannik kinguneqassanganneqarpoq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaanik, taamaalillunilu isaterinissamut tapiissutinik tunniussinermut atatillugu aalisarsinnaanermut akuersissutit siunissami atorunnaarsinneqartannginnissaannik siunnersuut partiinit tamanit taparserneqarpoq.

Isaterinissamullu tapiissutinik tunniussinissamut piumasaqaatit siunnersuummi oqaasiliorneqartut allangortinneqarnissaat Naalakkersuisut avaqqullugit

amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiit, Atassutip aamma Partii Naleqqap kissaatigaat, taamaalilluni angallatip ”ukiut marluk kingulliit” nunatsinni aalisarnermi aalisqaataasarsimanissaa piumasqaataajunnaassalluni.

Aammattaaq Demokraatit allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaat naatsorsuutigineqarsinnaavoq, taakkumi kissaatigimmassuk isaterinissamut tapiissutinik tunniussinissamut siunnersuummi piumasqaatit sukannernerulersinneqarnissaat, taamaalilluni siunissami inatsimmi allassimalissalluni immikkut killilerneqartumillu pisoqartillugu aalisarsinnaanermut akuersissut aatsaat pigiinnarneqarsinnaasoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit

Siunnersuut 2014-imi ukiakkut ataatsimiinnermut atatillugu saqqummiuteqqaarneqarpoq. Qinersinissalli nalunaarutigineqarnissaanik aalajangernerup kinguneraa ataatsimiinneq piffissaq sioqqullugu unitsinneqarmat, taamaattumillu siunnersuut suliarineqarnani. Tamatuma kingorna siunnersuutip allanngortinneqarnissaa Naalakkersuisunit nutaanit kissaatigineqarpoq, taamaalillunilu siunnersuutip nutaamik tusarniaassutigalugu nassiuunneqarnissaa tunngavissaqalerpoq.

Taamaalillunilu siunnersuut piffissani marlunni tusarniaassutigineqarpoq: 11. juli – 11. august 2014 aamma 6. februar – 13. marts 2015.

Tusarniaanerup immikkoortuata aappaata oqaaseqaateqarfiginissaa ataatsimiititaliap tunngavissaqarsorinngilaa, akerlianilli tusarniaanerup immikkoortuata siulliup uparuarnissaa kissaatigalugu, tamatumani sulinngiffeqarfiup nalaani tusarniaanerup inissinneqarnera sivisussusialu kiisalu pisortatigoortumik tusarniaanermi piffissaliunneqartoq pillugu isumaqatigiissutigineqarsimasut eqqarsaatigalugit ajornartorsiutitaqartutut isigineqarluni. Aammattaaq piffissap tusarniaaffiusup sapaatip akunneranik sivikillineqarnera (tak. tusarniaanermut killissaritinneqartoq siulleq ull. 18. august 2014) ajornersitsiinnarpoq, tassami Inatsisartunut tunniussinissamut killissaritinneqartoq innersuussutigalugu sivikillineqarmat, taassumali ullussaa immikkoortoq UPA2014/6-ip suliarineqarneranut atatillugu ull. 18. marts 2014-imili aalajangersarneqarpoq, tamannalu Naalakkersuisunit eqqumaffigineqarsimasariaqaralarpoq.

Kiisalu paatsoortoqaqqunagu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq tusarniaanerup immikkoortuanut siullermut atatillugu piaarinani kukkusoaarsimanera ataatsimiititaliamit maluginiarneqarmat, taamaalilluni piffissap tusarniaaffiusup naannginnerani ullut arfineq marluk sioqqullugit tusarniaanermut atortussat KNAPK-p aatsaat tigusimallugit. Tamanna soorunami pisimasariaqanngikkaluarpoq, ataatsimiititaliilli isumaa malillugu

ajuusaarnartumik kukkunerulluni Naalackersuisoqarfimmit utoqqatsissutigineqarsimasoq aammalu KNAPK-mit akuerineqarsimasorinartoq. Taamaalilluni KNAPK siunnersuutip tusarniarneqarneranut akissummik aamma nassiussisimavoq.

Tusarniaanermut akissutit – Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ilusiliinissamut piumasaqaataat naapertorlugu – inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarput. Amigaataasutuaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmit (KANUAANA) tusarniaanermut akissut, taanna ataatsimiititaliap tamatuminnnga qinnuiginninneratigut ingerlaannartumik nassiunneqarluni.

Tusarniaanermut akissut inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini sammineqanngilaq, tamatumalu – siunnersuutip Inatsisartunut pisortatigoortumik nassiunneqarneranut atatillugu akissutit ilanngunneqarsimannginnera ilanngullugu – Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup KANUAANA-p tusarniaanermut akissutaanik suliarinninnerata ataatsimut isigalugu uparuarnissaanut ataatsimiititaliaq pissutissaqalersippaa.

Tamatuma kingorna tusarniaanermut akissutit tunniunneqartut ataatsimiititaliap misissorpai. Tamatumani ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tusarniaanermut akissutit imarisaat nalinginnaasumik nassuiaatini tatiginarluinnartumik ataatsimut isigalugu nassuiaatigineqartut (siuliani ilanngunneqanngitsoortoq eqqaassanngikkaanni), taamaattorli isumaqarluni tusarniaanermut akissutini immikkoortut pingaarutillit nassuiaatini arlaleriarluni naammaginnartumik isummerfigineqanngitsut:

- Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata (maanna Sulisitsisut) oqaatigaa siunnersuutip kingunerissagaa ”*aalisartut arlallit akornanni pisuussutit taakkorpiaat pillugit unammillertoqalernissaa*”, tamannalu piujuartitsinissamik tunngaveqarnermut aammalu aalisarnerup MSC-mik nalunaaqutserneqarnissaa pillugu inuussutissarsiortut suliaannut ajoqutaasumik avannaani qaleraleqassutsip suli tatineqarnerulerneranik kinguneqassasoq ilaatigut naatsorsuutigineqartariaqarluni. Tusarniaanermut akissut SIK-mit isumaqatigineqarpoq.

Nalinginnaasumik nassuiaatini uparuarneqartoq isummerfigineqanngilaq, tassami naatsumik nalunaarutigineqaannarmat ”*siunnersuut saqqummiunneqarpoq pissutigalugu naalackersuinikkut kissaatigineqarsimammat, aalisartut aalisarsinnaanermut akuersissutitik piginnarsinnaassagaat*”. Allamili ima allassimasoqarluni ”*Unammilleqatigiinnerup kingunerisinnaavaa aalisakkat ilaannut tunngatillugu pisassiissutit ilungersornartooreersut pillugit naalackersuinikkut annertunerusumik tatisimanninneq*” aammalu siunnersuut ”*siunnersuut aalisakkanik ataasiakkaanik tatisimanninnermik ajornerulersitsi-sinnaavoq*”. Taamaakkaluartorli tupaallannalaartumik

inerniliisoqarpoq, tassalu ”siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kinguneqartussatut ilimagineqanngilaq, aaqqiss.).

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Naalakkersuisut tusarniaanermut akissut paasiuminarnerusumik tamakkiinerusumillu isummerfigisimasariaqaraluaat. Taamaalilluni “naalakkersuinikkut kissaatigineqarnera” kisiat oqaatigissallugu naammangilaq, tassa nalinginnaasumik nassuiaatit siunertarisariaqarmassuk Inatsisartut aalajangiinissamut tunngavissinneqarnissaat. Pitsaanerulingilarli oqaatigineqartut Naalakkersuisunit isumaqatiginarsorinarmata, taamaattumillu aalisarnerup pisassat eqqarsaatigalugit unammillernartuinik, tassunga ilanngullugu Naalakkersuisut tamatumunnga qanoq iliuuseqalersaarnerannut naliliissummik nalinginnaasumik nassuiaatit imaqarnissaat ataatsimiititaliamit aamma naatsorsuutigineqarsimagaluartoq. Tassunga atatillugu Naalakkersuisut Pinngortitaleriffik isumasiorsimagaluarpassuk pissusissamisoorisimassagaluarpog.

Aammattaq siunnersuut aalisarnermut tunngasut iluini iliuusissanut allanut qanoq naapertuutsiginersoq Naalakkersuisut nassuiaatigilluarsimasinnaagaluarpaat. Tamanna ataatsimiititaliamit siusinnerusukkut uparuarneqarpoq aammalu Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata tusarniaanermut akissutaani oqaatigineqarluni.

▪ Siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai naammaginangitsumik allaaserineqartut, tassunga ilanngullugu allannguutit aningaasanut inatsimmi sinaakutissat iluini akilerneqarsinnaanerarlugit siunnersuummi oqaatigineqaannarsinnaanngitsoq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq. Aammattaq isaterinermut tapiissutini siunnerfigineqartut pillugit erseqqinnerusumik nassuiaat Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit ujartorneqarpoq – tamatumalu saniatigut isumaqarluni ”aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat ukiumi ataatsimiit ukiup tullianut aningaasat atorineqanngitsut nuunneqartarnerinik immikkut aaqqissuussineq kontumi atuneq pillugu ukiumoortumik nassuiaateqarnissamut piumasaqaatinik sukateriffiussasoq, tassunga ilanngullugu tapiissutip qanoq ittuunera, aamma inatsimmi siunertamut aalajangersarneqartumut naleqqiullugu qanoq sunniuteqarsimanersoq”.

Tamatumunnga akissutitut nalinginnaasumik nassuiaatini oqaatigineqarpoq siunnerfigineqartut 2009-mi inatsisip allannguutissaanut nalinginnaasumik nassuiaatini allassimareersut aammalu assiliaq taanna annertunerusumik allannguuteqarnikuunngitsoq, tamannalu tunngavigalugu itisilernerune-qanngitsoq.

Nalinginnaasumik nassuiaatit naatsuararsuusut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Qummut killissaq inatsimmi ilaatinneqarmat (§ 14, imm. 1) ataatsimiititaliamit paasineqarsinnaavoq, tassani allassimalluni ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi

anigaasat immikkoortinneqartut iluini isaterinissamut taamaallaat tapiissuteqartoqarsinnaasoq, taamaattumillu anigaasaqarnikkut kingunerisassat nassuiaatigineqarnerat ataatsimut isigalugu eqqorluni – imaanngilarli nassuiaatigineqarnera taamaalilluni tamakkiisuusoq.

Tamatuma saniatigut siunnerfigineqartut anigaasaqarnikkullu kingunerisassat erseqqinnerusumik allaaserineqarnerannik nalinginnaasumik nassuiaatit imaqannginnerat ataatsimiititaliamit paasiuminaatsinneqarpoq – tamanna assersuutigalugu 2009-mi nassuiaatit naqinneqaqqinnerisigut pisinnaagaluarluni. Taamaalilluni Anigaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa imminut misissuiffiginissamut tunngavissaqalersitsisimassagaluarpoq, minnerpaamillu tusarniaanermut akissut nalinginnaasumik nassuiaatinut sooq ilanngunneqarsimannginnersoq itisiliissutaasumik nassuiarneqarsimasariaqarluarluni.

Tassunga ilanngullugu siunnersuutip inuussutissarsiortunut anigaasaqarnikkut pitsaanngitsumik kinguneqarsinnaanera pillugu KANUAANA-p – inuussutissarsiut pillugu immikkut ilisimasaqartut naatsorsuutigineqartariaqartup - naliliinera siunnersuutip anigaasaqarnermut tunngasortaasa erseqqinnerusumik sammeneqarnissaannik pisariaqartitsisoqarneranut erseqqissaataaginnarpoq.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit soorunami paasineqarsinnaavoq isaterinermut tapiissutinut tunngatillugu anigaasaqarneq missingiineramik tunngaveqartariaqartoq, tassa allanngorarsinnaasut assigiinngitsut tamatumani aallaavigineqarmata – taamaakkaluartoq Kommuneqarfik Sermersuumit siunnersuutigineqartut Naalackersuisut anigaasaqarnermut assersuutininik takussutissiorsimasinnaagaluarput. Tamanna oqallinnermut – taamaalillunilu aalajangiinissamut tunngavissamut paasinarutunngortitsisimassagaluarpoq – tamatumalu saniatigut (umiarsuaatit pisoqaliartortut eqqarsaatigalugit) siunnersuutip pisariaqartinneqarnera paasinarsisissimassagaluarlugu. Tamatuma peqatigisaanik anigaasalersuinissamik pisariaqartitsinerup aammalu anigaasat anigaasanut inatsimmi immikkoortinneqartut akornanni naapertuuttoqarnera – tassunga ilanngullugu ukiuni aggersuni kontoqarfimmut anigaasanik amerlanerusunik nuussinissap pisariaqartinneqalernissaata ilimanaateqarnera tamatuma ersersissagaluarpa.

- Anigaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmit oqaatigineqarpoq ”soorlu aamma pisortat tapiissuteqartarnerat aalisarnermik inuussutissarsiummi unammilleqatigiinnikkut ajornartorsiutaalissasoq”, aammalu siunnersuutip taamaalilluni kingunerisinnaagaa ”unammilleqatigiinnikkut equgaasoqalernera”, taamaattumillu unammilleqatigiinnermut tunngassuteqartut kingunissaalu siunnersuummi erseqqinnerusumik allaaserineqartariaqartut.

Tamanna nalinginnaasumik nassuiaatini oqaaseqaateqarfigineqanngilaq, tamatumunngali taarsiullugu taamaallaat oqaatigineqarluni ”*pisortat tapiissuteqartarnerat annertusippat, siunnersuutip kingunerisaanit, aalisarnermik inuussutissarsiummi unammilleqatigiinneq annertunerulersinnaasoq*”.

Unammilleqatigiinnerup annertunerulernera unammilleqatigiinnikkut equngasoqalerneranik tunngavissiisinnaassanersoq nalinginnaasumik nassuiaatini isummerfigineqanngimmat aammalu unammilleqatigiinnermut tunngassuteqartut kingunissaalu assersuutigalugu Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmut saaffiginninnikkut erseqqinnerusumik misissorneqarnissaat Naalakkersuisunit sulissutigineqarsimagunangimmat ataatsimiititaliamit ajornartorsiutitaqartutut isigineqarput.

- KANUAANA-mit oqaatigineqarpoq siunnersuutip kingunereratarsinnaagaa ”*inuit isaterinissamat tapiissutit angallatinut qanganisaavallaanik angivallaanillu pisinissaminnut atoraat, taamaalillutik aningaasatigut imminnut akilersinnaajunnaassallutik inuussutissarsiullu tamarmi ajornerulersinnaalluni*”.

Tusarniaanermut akissut nalinginnaasumik nassuiaatini sammineqanngilaq.

- KANUAANA-mit siunnersuutigineqarpoq siunnersuummi § 14, imm. 5-imi aalajangersarneqassasoq ”*inuit isaterinissamat atatillugu angallamminnik aalisar-nissamat akuersissumminnik tunniusserusuttut salliutinneqarlutik*”.

Aalisariuteqaqqortussutsip aaqqissuussaananeramik naleqqussaasoqarnissaanik anguniagaq akuersissutip tunniunneqarnissaanik piunasaqaatitaqanngitsumik isaterinissamat tapiissutinik siunissami tunniussisoqarsinnaalernissaanik kissaat siunnersuutikkut ataatsimuulersinneqarsorinarput. Taamaattumik Naalakkersuisut tusarniaanermut akissummut isummersimasuuppata – tassunga ilanngullugu siunnersuut siuliani taaneqartoq inatsisissatut siunnersuummi sooq ilaatinneqarsimannginnersoq pillugu tunngavilersuuteqarsimagaluarpata - soqutiginarsimassagaluarpoq.

Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerani atugassatut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq apeqqutinik arlalinnik akissuteqaqqullugu ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaata taakkununngalu akissutit assilinerat isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq 1-tut ilanngunneqarput.

Sassartitsinerit

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamut kiisalu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut sassarnissamik Sulisitsisunit

qinnuteqaat ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu tiguaa. Sulisitsisut saqqummiussaasa assilinerat isumaliutissiissummut matumunnga ilanngussa 2-tut ilanngunneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu siunnersuut, tassunga ilanngullugit tusarniaanermut akissutit ataatsimiititaliamit misissorneqarput aammalu ull. 28. oktober 2015-imi ataatsimiinnermi Sulisitsisut tunngavilersuutaat maluginiarlugit.

Tamanna tunngavigalugu isaterinissamut tapiissutinik tunniussinnermut atatillugu akuersissutip atorunnaarterneranik piomasqaat allanngortinneqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq – taamaattumillu ataatsimiititaliap siunnersuut aamma taperserpa.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi aalajangersakkat ataasiakkaat qanoq paasineqarnissaannut atugassatut ataatsimiititaliamit makku oqaatigiumaneqarput:

Aalisarnermi peqataasimanissaq: Angallatit maanna aalisarnermi peqataangitsut – immaqalu aalisarnermut atorneqanngisaannarsimasut – isaterneqarnissaannut tapiissutinik tunniussinnginnissap qulakkeerneqarnissaa § 14, imm. 2, nr. 4-mi aalajangersakkap siunertarigaa ataatsimiititaliap paasivaa. Taama anguniagaqarneq ataatsimiititaliamit taperserneqarpoq.

Angallatilli *ukiut marluk kingulliit* nunatsinni aalisarnermi aalisqaataasarsimanissaanik piomasqaat aalajangersakkamit peerneqartariaqartoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut isumaqarput. Tassunga ilanngullugu taassuma kingunerisaanik aalajangersakkamik allanngortitsinerup naapertuutinnngitsoqalersitsisinaanera amerlanerussuteqartut paasisinnaavaat, illuatungaaticulli isumaqarluni tapiissutitut aningaasat qinnuteqartunut pisinnaatitaanngitsunut tunniunneqarsinnaanerit § 14, imm. 4 aamma 5-imi piomasqaatitut aalajangersarneqartukkut pinngitsoortinneqartussaasoq.

Tassunga atatillugu angallatip qaqugukkut aalisarnermi peqataasutut isigineqarnissaanut kinaassusersiunngitsunik erseqqissunillu piomasqaatiliortoqarnissaa ataatsimiititaliamit – KANUAANA-tulli – kaammattuutigineqarpoq. Tamatumani siunnersuummi aalajangersakkat nutaat missingiinnermik annertuumik ilaqarnerat tamatumunnga atatillugu eqqarsaatigigaanni – naak angallatip aalisarsinnaanermik pisassiissutit minnerpaamik affaannik aalisarsimanissaa pillugu maleruagassap atuuttup atorunnaarsinneqarnissaanut aamma tunngavissaqarsinnaagaluartoq (tak. ilanngussa 1).

Pisassiissutinit pigisanit nuussineq: pisunut siumut
naatsorsuutigereerneqarsinnaanngitsunut, assersuutigalugu umiunermit, siviunerusumik

amutsivimmiinnermut, pinngortitamik pissuteqartumik akimmisaarnernut imaluunniit perululluni napparsimasoqarneranut atatillugu pisassiissutinit pigisanit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit nuussineq pillugu § 14, imm. 2 nr. 5 aamma § 16, imm. 4 atuutinngitsut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, taamaattumillu taamatut pisoqartillugu nuussinernut atatillugu isaterinissamut tapiissutinik qinnuteqarsinnaanermut periarfissaq annikillisinneqassanani.

Nunap immikkoortuisa ilaat: Nunap immikkoortuata ilaani angallatit akuersissutilluunniit qassiuneri pillugit § 14, imm. 5 nr. 3-mi aalajangersagaq ataatsimiititaliamit ima paasineqarpoq sumiiffimmi isumalluutitigut tunngaviit aalisarnermilu naammassisaqarsinnaassuseq aalajangersakkami pineqartut. Tassa imaappoq qinnuteqaammik pingaarnersiunerimi qinnuteqaatip akuerineqarnera sumiiffimmi aalisarnermi naammassisaqarsinnaassutsimut annertusaataassanersoq annikillisaataassanersorluunniit aammalu tamanna isumalluutitigut tunngavinnut qanoq naapertuunnersoq naliliisoqartassaaq. Taamaaliortoqassaaq isumalluutit siunissami attanneqarsinnaanissaasa saniatigut aalisarnermi aningaasaqarneq imminullu akilersinnaassuseq eqqarsaatigalugit.

Nalilersuisarteq arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsoq: Isaterinissamut tapiissutit angallatip nalingata annerpaamik 100 %-ianik - sillimmasiissutit nalingata akerlianik - siunissami taamaallaat annertussuseqartinneqarsinnaasut, tassunga ilanngullugu naliusoq nalilersuisartumit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumit aalajangersarneqartassasoq ataatsimiititaliap naammagisimaarlugu maluginiarpa. Tassunga atatillugu – ilanngussaq 1 aallaavigalugu – ataatsimiititaliap paasivaa angallatip nalingata atortut ilanngunnagit (“atortut ilanngunnagit”) aalajangersarneqartarnera ingerlannassasoq, naak taamatut erseqqissaateqarsimaneq siunnersuutikkut atorunnaarsinneqaraluartoq.

Tamatuma saniatigut sinerissamut qanittumi aalisariuteqaaqqortussutsip aqqqissuussaananeramik naleqqussaasoqarnissaanik anguniagaaqqaartoq siunnersuutip kingunerisaanik unitsiinnarneqartariaqanngitsoq ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut isumaqarput.

Tassunga ilanngullugu aalisarnermi naammassisaqarsinnaassutsip aammalu aalisarnissamut maanna siunissamilu periarfissatut missingerneqartut akornanni annertunerusumik naapertuuttunngortitsisoqarnissaa pingaaruteqartoq ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut isumaqarput, taamaattumillu siunnersuummi § 14, imm. 5-imi immikkoortumik nutaamik ilanngussisoqarnissaa ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartunit kaammattuutigineqarluni, tassani allassimassalluni qinnuteqartut angallammik isaterneqarneranut atatillugu akuersissumminnik tunniusserusuttut salliutinneqassasut.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartunit erseqqissaatigerusunneqarpoq

akuersissutip tapiissutinik tunniussinermut atatillugu tigummiinnarnissaanut periarfissaq taama oqaasertaliornikkut sutigulluunniit – ikinnerussuteqartut isumaat malillugu – annikillisinneqassanngimmat aammalu oqaasertaliorneq taamaalilluni siunnersuummut matumunnga aamma naapertuutissammat. Illuatungaatigullu taamatut oqaasertaliinikkut ingerlatsisut nutaat sinerissamut qanittumi aalisarnermut ilanngussinnaanissaat ajornannginnerulissaaq.

Siuliani allassimasunut atatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq siunnersuut – aallaaviatigut – sinerissamut qanittumi aalisarnermi naammassisaqarsinnaassuttip annertusineranik imaluunniit allanngunnginneranik nassataqartussatut naatsorsuutigineqartariaqarmat. Naliliineq tamanna siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini Naalakkersuisunit aamma oqaatiginarsorinarpoq. Taamaattumik ataatsimiititaliap allakkatigut apeqqutaanut akissummi paasissutissiissutigineqartoq eqqumiiginarsinnaavoq, tassalu siunnersuutip ataatsimut isigalugu kingunerinnaraa ”*aalisakkat allat ajoqusernissaannut navianaateqarnera killeqartoq*”.

Tassunga ilanngullugu Naalakkersuisut pisassiissutinik aalajangiisarnerat, taamaalillutillu qanoq annertutigisumik aalisartoqarsinnaaneranut maleruagassiuisuunerat ataatsimiititaliamit paasilluarneqarpoq, taamaattorli tassunga atatillugu siunnersuutip pisassiissutit annertusineqarnissaannut naalakkersuinikkut annertunerusumik tatisimannittoqarnissaanut tunngavissiisinaanera ilimanaateqarsinnaasoq – nalinginnaasumik nassuiaatini allassimasut assigalugit – ataatsimiititaliap isumaqarpoq.

Siunnersuutip uumasooqassutsimut kingunerisassai maanna assorsuaq takujuminaatsinneqartut Naalakkersuisut nalinginnaasumik nassuiaatini aammalu ataatsimiititaliap apeqqutaanut allakkatigut akissummini erseqqinnerusumik nalilersimassagaluaaraat ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isumaqarpoq, tamannalu tunngavigalugu Naalakkersuisut uparuarnissaannut ataatsimiititaliap aamma tunngavissaqarsoraq.

Kiisalu qinnuteqartup akuersissutimi tigummiinnarnissaa kissaatigalugu isaterinissamut tapiissutinik qinnuteqarnerani angallammik nutaamik pissarsisimanermut uppernarsaasiisinaanissamik piumasaaqateqarnissaq Naalakkersuisunit isumaliutigineqarluarsinnaasoq ataatsimiititaliap isumaqarpoq.

Ataatsimiititaliamit paasilluarneqarsinnaavoq angallatit 6 meterit sinnerlugit angissusillit atorlugit sinerissamut qanittumi raajarniarnermut qaleralinniarnermullu pisassiissutinit pigisat pigilerannit imaluunniit akuersissummit peerneqarnerannit kingusinnerpaamik qaammatit 18-it kingorna angallammut ataatsimut arlalinnuunniit atassuteqaleqqittarnissaat – tassunga ilaalluni sinerissamut qanittumi aalisarnermut akuersissutit allat, pisassiissutinit pigisanik aalajangersimasunik ilaqanngitsut, akuersissut ukiumi siuliani atorneqarsimangippat nutarterneqartannginnissaat.

Siunnersuulli pitsaanngequteqaratarsinnaasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassami imaangimmat akuersissutinik pigisaqartut ("aalisartunngorsinnaasut") amerlassusiat aammalu akuersissutit atorneqartut ("aalisarnermik ingerlatsisut") amerlassusiat imminnut naapertuuttut. Tamatumani pineqarluni piffissami aalajangersakkat siuliani taaneqartut atuutilinnginneranni sinerissamut qanittumi aalisarnermi naammassisaqarsinnaassusiviup aalajangeruminaassinnaanera. Tamatuma ajornerpaamik kingunerisinnaavaa ingerlatsisut nutaat aalisalersinnaanginnerat aammalu pisuni ataasiakkaani pisassiissutinit pigisat atorneqaratik uninngaannarsinnaanerat.

Tassunga ilanngullugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq uppernarsaasiinissamik piunasaqaat § 16, imm. 3-mi ilaasorinarmat, taamaattumillu Inatsisartut inatsisaata allannguutissaatut siunnersuummut atatillugu piunasaqaatip ingerlateqqinneqarnissaa tunngavissaqaraluarluni.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunerisassat siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatit ataanni allaaserineqarput. Tassani oqaatigineqarpoq siunnersuut sulisut aningaasallu immikkoortinneqareersut saniatigut pisortanut allaffissornikkut aningaasaqarnikkulluunniit kinguneqartussatut naatsorsuutigineqanngitsoq – tassunga ilanngullugu siunnersuut aningaasanut inatsisip allanngortinneqarnissaanut tunngavissiissanngitsoq.

Tusarniaarnermut akissutit siuliani misissorneqarnerat naapertorlugu allaaserineqartoq maleruagassanik malinnittoq ataatsimiititaliap akuersaarppaa, taamaattorli isumaqarluni siunnersuutip aningaasaqarnikkut sunniutissai paasiuminarnerulersinniarlugit Naalakkersuisut iliuseqarnerusinnaasimagaluartut iliuseqarsimassagaluartullu – pingaartumik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit kaammattuut tunngavigalugu.

Aammattaaq siunnersuutip inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunerisassai naammangitsumik nassuiaatigineqartut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassami unammilleqatigiinnikkut tunngassuteqartut pillugit isumaliutit imaluunniit siunnersuutip inissaqassutsikkut sunniutaanik naliliissut, tassunga ilanngullugu sunniutip taassumalu sinerissamut qanittumi aalisarnerup imminut akilersinnaassusianut sunniutissaatut naatsorsuutigineqartut nassuiaammi ilaatinneqanngimmata. Nalinginnaasumilli nassuiaatit naapertorlugit siunnersuut inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut iluaqutaassasoq naatsorsuutigineqarpoq, naak aningaasaqarnikkut iluaqutissanut atatillugu piginnittup angallammut qanoq ittumut akuersissuteqarnera apeqqutaagaluartoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Amerlanerussuteqartut Naalakkersuisut kaammattorpaat innersuussutit matuma kinguliani allassimasut aallaavigalugit kingusinnerpaamik siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut **allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullu-git:**

- § 14, imm. 2 nr. 4-mi ”ukiut marluk kingulliit” peerneqassasoq

Allannguutissatut siunnersuut ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqartoq malillugu Naalakkersuisunit saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqartoq ilanngullugu siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit Siumumit, Inuit Ataqtigiinnit, Atassumit Partii Naleqqamillu **inassutigineqarpoq.**

Ikinnerussuteqartut Demokraatit **Naalakkersuisut kaammattorpaat** innersuussutit matuma kinguliani allassimasut aallaavigalugit kingusinnerpaamik siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut **allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullu-git:**

- § 14, imm. 5-imi piumasqaat nutaaq ilanngunneqassasoq, tassani aalajangersarneqassalluni qinnuteqartut angallammik isaterneqarneranut atatillugu akuersissumminnik tunniusserusuttut salliutinneqassasut

Ikinnerussuteqartut Demokraatit **allannguutissatut siunnersuut ikinnerussuteqartunit kaammattuutigineqartoq malillugu Naalakkersuisunit saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqartoq ilanngullugu siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaat.**

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisumilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Nikolaj Jeremiassen
Siulittaasoq

Ane Hansen
Siulittaasup tullia

Michael Rosing

Jens Immanuelson

Siverth K. Heilmann

Aqqaluaq B. Egede

Hans Enoksen